

TARTU ÜLIKOOL

Linnade ja Valdade Päevad 2026:

Kas keskne juhtimine kahandab autonoomiat?

Kstina Noormets

Tartu Ülikooli kantsler
9. aprill 2026

08.04.2026
EESTI-LÄTI LIIGA FINAAL VS VALMIERA GLASS VIA
SOLD OUT!

Fotod: TÜASK/ Delfi

Haridus:

1999 – Tartu Ülikooli õigusteaduskond

2016 – Tartu Ülikooli majandusteaduskond (MBA, finantsjuhtimine *cum laude*)

2022-2023 – U4Society Leadership Programme (Uppsala, Groningen, Göttingen, Ghent, Tartu)

2025-2026 – Riigikantselei, Newton VII tippjuhtide järelkasvuprogramm

Töökogemus:

1994-1998 – Eesti pangandussektor (Tartu, Tallinn)

1999 – Tartu Ülikool (töö juristina erinevatel töökohadel, al 2019 kantsler)

Taustaks

KANTSLERI VASTUTUSVALDKOND ÜLIKOO LIS

- **Kinnisvaraosakond** (u 300 000 m² üle Eesti)
- **Infotehnoloogia osakond** (u 17 000+ vörku ühendatud seadet)
- **Turundus- ja kommunikatsiooniosakond** (+ võrgustik)
- **Kantselei** (u 230 000+ dokumenti)

21 milj € kantsleri üksuste eelarved

16 milj € ehitusinvesteeringud (kapitalieelarve)

Kokku 11% ülikooli 2026 eelarvest

330 töötajat (ülikool, TÜ Akadeemiline Spordiklubi, Tartu üliõpilasmaja)

Tartu Ülikooli esindaja:

- MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi, üldkoosolek
- MTÜ Tartu Üliõpilasmaja, üldkoosolek
- MTÜ SolarCar Estonia (Solaride), üldkoosolek
- Kääriku Spordikeskuse investeerimisnõukoda
- SA Tartu Kultuurkapital, nõukogu
- Tartu linna kriisikomisjon
- Tartu Mart Reiniku Kooli hoolekogu
- *Tartu Ülikooli üliõpilaselamud (11 – Tartus, Viljandis, Narvas)*

Lisaks:

TÜ töökeskkonnannõukogu esimees

TÜ õppekava „Strateegiline juhtimine“ programminõukogu liige

HUMANE (*Heads of University Management & Administration Network in Europe*), Eesti esindaja

Lisaks

TARTU ÜLIKOOI STRUKTUUR

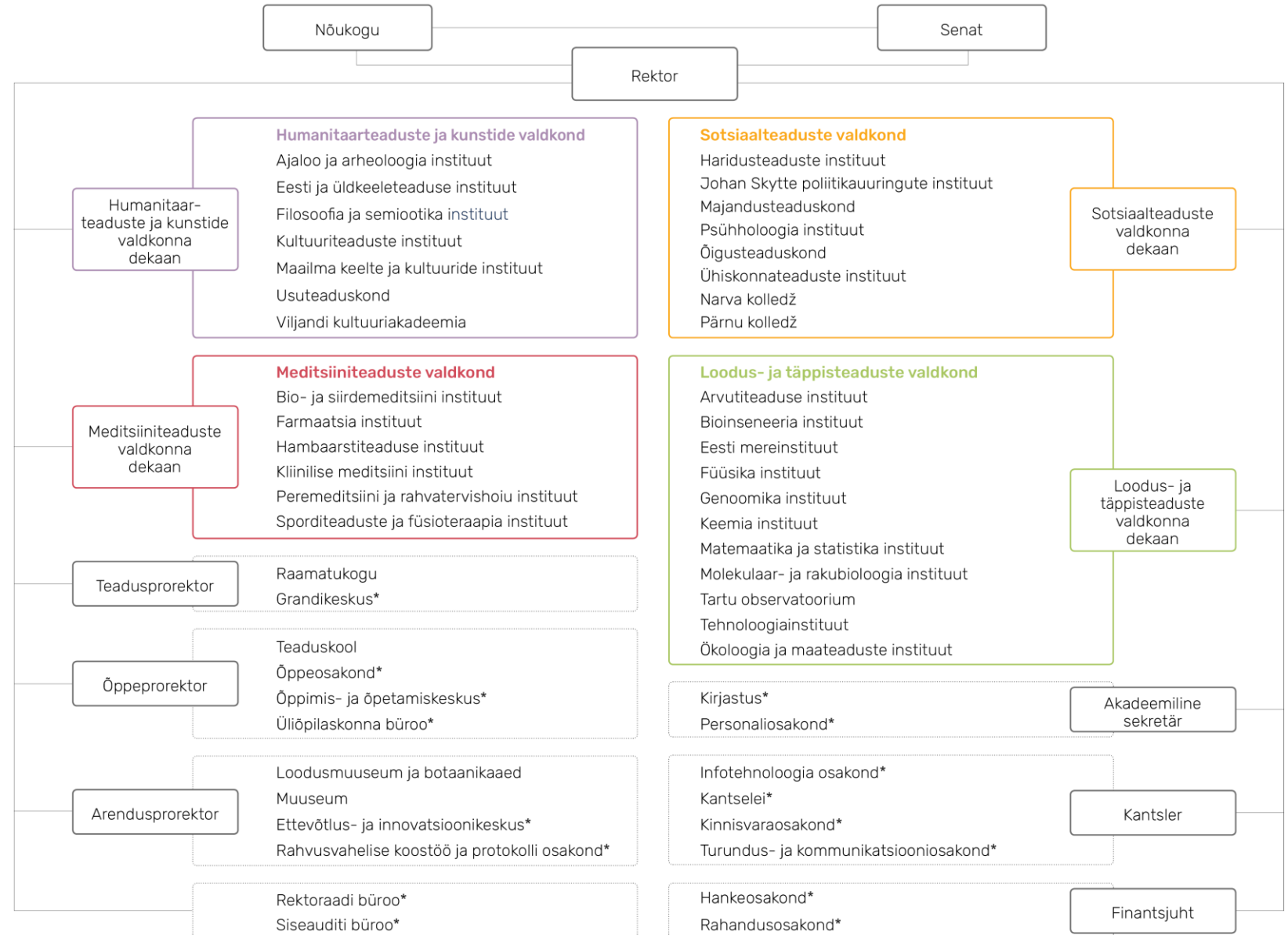
4 valdkonda
(29 instituuti ja
3 kolledžit)

4 asutust
16 tugiüksust

4 700 töötajat
15 500 üliõpilast

Tartu Ülikooli struktuur

seisuga 01.01.2024

* tugiüksused

Millest me räägime?

Mis on autonoomia?

osaline iseseisvus, suhteline sõltumatus (EKI)

„Autonoomia on iseseisvus, õigus otsustada oma asjade üle ilma välise sekkumiseta.“

LIHTNE JU?

**Millest me
päriselt räägime?**

TÕSISELT? MIS MÕTTES
KÕIKE EI SAA ENAM
NII NAGU VAREM?

TSENTRALISEERIME!
RAKENDAME
INFOTURBENÕUDEID!

MIS MÕTTES MA EI TOHI ENAM
TASUTA VABAVALALIST
KESKKONDA KASUTADA?

MIS MÕTTES
KAHEASTMELINE
AUTENTIMINE? SEE VÕTAB
NII PALJU AEGA!
SEE ON **IDIOOTNE!**

MA OLEN KOGU AEG
SEDA KASUTANUD,
MA EI SAA ENAM ILMA
OMA TÕÖD TEHA!

MA EI SAA,
MA EI TAHA,
MA EI KAVATSEGI!

MIS MÕTTES MA PEAN MINGIT
KÜBERKAITSE KOOLITUST
LÄBIMA? KEEGI EI SAA MIND
SUNDIDA!

MIS MÕTTES MA EI TOHI ENAM
OMA POSTKASTI **GMAILILE**
EDASI SUUNATA?

IT, MIDA ME KÕIK
MÕNIKORD VIHKAME.

TE PIIRATE MINU
AKADEMILIST **VABADUST!**

Kas me jääme millestki ilma?

Kas meilt võetakse midagi ära?

Ülikooli näide: infoturbestandardi ISO/IEC 27001:2022 rakendamine*

*Tartu Ülikool on esimene ülikool Eestis, kellel on ette näidata rahvusvahelisele infoturbestandardile vastavust kinnitav sertifikaat (jaanuar, 2026)

Esmased kiired otsused märtsis 2022

Ettepanek
rektoraadile –
täiendavate
infoturbe-
meetmete
rakendamine

Situatsioon:

Igal üksusel oma lahendused, oma otsused, infoturbenõudeid ei rakendatud

Kirjeldus: killustatus, turvariskid, kallid

Lahendus: kesksed IT lahendused + infoturbemeetmed, ühine kokkulepe

👉 Standardid ja juhised keskelt, vajadused üksustest, rahastus keskselt.

👉 Kokkulepe ja arusaam: küberturvalisus ≠ akadeemiline vabadus

Brändihaldus

Situatsioon:

Igal üksusel oma logo, oma visuaalia, omad värvid, omad mustrid – igaüks on eriline

Tulemus: sada väikest ülikooli, kus on ülikool?

Lahendus: kesksed kokkulepped, keskne CVI, laiendatud tööriistakast, pidevalt uuenevad võimalused, üleülikooliline tur-komm võrgustik

👉 **TARTU ÜLIKOOL – ÜKS TUGEV, TUNTUD BRÄND**

Miks ma sellest räägin?

PINGE: kaks jõudu organisatsioonis

Efektiivsus

Standardid

Turvalisus

Paindlikkus

Kohalik teadmine

Motivatsioon

Ohtlikud äärmused:

Liigne tsentraliseerimine → loovuse kahaneb, vastutus kaob

Liigne autonoomia → killustatus, dubleerimine, kvaliteedi ebaühtlus

👉 **Mõlemad äärmused on juhtimisprobleem, mitte struktuuriprobleem**

Tugiteenused ülikoolis on tsentraliseeritud*

Finantsjuhtimine ja riigihanked

Personalijuhtimine

Keskne IT (arendusprojektid, IT infra, küberturvalisus, kasutajatugi)

Kinnisvara haldus, hooldus, arendus

Brändihaldus (üks emotsionaalseim teema)

... jne ... (protsessid, standardid, põhimõtted)

 Eesmärk: võimestada ja põhitegevust toetada, mitte kontrollida

* Mõnede eranditega

Kuhu jääb autonoomia?

Akadeemiline vabadus*

Õppe ja teaduse sisu ei tsentraliseerita

Finantsallikate käsutamine

See on väärtus, mitte juhtimistehnika

 Eesmärk: vastutuse kokkulepe

*Eesti Vabariigi Põhiseaduse § 38: „Teadus ja kunst ning nende õpetused on vabad. Ülikoolid ja teadusasutused on seaduses ettenähtud piires autonoomsed.“

Mis laseb süsteemil toimida?

Neli
kokkulepet

👉 **Autonoomia kokkulepitud raamides**

Mida me juurde saame?

Turvalisus

Kvaliteet, kogemus, pädevus

Võimekus teha asju, mida üksus üksi ei suuda

 Koostöö, usaldus

TARTU ÜLIKOOI PÕHIVÄÄRTUSED

Teaduspõhisus

Koostöö

Vastutus

Akadeemiline vabadus ja ülikooli autonoomia

Avatus

Inimkesksus ja individuaalne areng

Terviku sees saab olla autonoomia

- kui piirid on selged
- kui vastutus on paigas
- kui väärtused on kaitstud

Autonoomia ilma raamita on kaos.

Hea juhtimine loob toimiva süsteemi.

Täna.

TÜ meenepood
shop.ut.ee

ut.ee

info@ut.ee

[tartuylikool](https://www.facebook.com/tartuylikool)
[tartuuniversity](https://www.facebook.com/tartuuniversity)

[unitartu](https://www.instagram.com/unitartu)
[unitartuscience](https://www.instagram.com/unitartuscience)
[Unitartutiksu](https://www.instagram.com/unitartutiksu)

KINNISVARA

Ülikooli kinnisvara kuulub ülikoolile – vastutus arenduse ja hoolduse eest

Hoonete kogupind üle Eesti **300 000 m²** (122 hoonet ja rajatist), sh

- u **52 400 m²** (17%) ajalooline hoonestu (15 hoonet)
- u **94 000 m²** (31%) hoonetest kaitse all ja/või kaitsevööndis, sh 57 250 m² riikliku kaitse all (enamasti Tartus)

90 500 m² (30% kogupinnast) on antud üürile, sh:

- üliõpilaselamud 61 000 m² (67%)
- ülikooli spordiklubi 17 500 m² (19%)
- Delta ettevõtlusmaja 3 600 m² (4%)
- kohvikud 2 400 m² (3%)

Maa pindala **214 ha**

Varjumisvõimalusega õppehooneid: **4**

Euroopa kõrgkoolide seas suurim virtuaaltuur – **virtualtour.ut.ee**

17 000+ võrku ühendatud seadet
400+ serverit (sh virtuaalserverid 4 VMware klastris)
100+ infosüsteemi ja rakendust
400+ kohtvõrgu seadet
15+ tulemüüri
1200+ WiFi tugijaama
4500+ tööjaama (süle- ja lauaarvutid, õpperuumi arvutid)
2000+ telefoniabonemendi
20000+ e-postkasti
30000+ kasutajakontot
2500+ e-posti listi
60+ hoonet üle Eesti
700+ IT seadmetega varustatud õppe- ja koosolekuruumi
13000+ arvutiabi pöördumist aastas

Ülikooli IT suurus arvudes

Väljakutsed:

- **ISO27001**
- **küberturve**
- **IT arendused**
- **tehisaru**

